2a JARO SEPTEMBRO-OKTOBRO 1910 11a-12a NUMERO(23-24)

BELGA ESPERANTISTO

MONATA REVUO

Oficiala organo de la Belga Ligo Esperantista
redaktata de VAN DER BIEST-ANDELHOF, direktoro ;
LÉON CHAMPY, FRANS SCHOOFS kaj
OSCAR VAN SCHOOR.

ABONPREZO :

Belglando . . .	Fr. 4.— (Sm. 1.60)
Eksterlando . .	Fr. 5.— (Sm. 2.—)
Unu numero . .	Fr. 0.40 (Sm. 0.16)

Sekretariejo : 45, Kleine Beerstraat, (rue de la Petite Ourse), Antwerpen, Anvers.
Abonoj kaj Monsendoj : 20, Vondelstraat (rue Vondel), id.
Ĵurnaloj, broŝuroj, libroj : 26, Arendstraat (rue de l'Aigle), id.

Nepresitajn manuskriptojn oni ne resendas. — La Redakcio konservas por si la rajton korekti laŭbezone la manuskriptojn.

INFORMO

La jena numero estas la lasta de la dua jarkolekto.

La redakcio de B. E. petas la grupojn kaj la apartajn legantojn ke ili bonvolu plej baldaŭ prizorgi la renovigon de la abonoj.

Tiu konsilo estas precipe donata al la eksterlandaj abonantoj ; ili estas petataj sendi al la kasisto de B. E., S ro O. Van Schoor, Vondelstraat, 20 (rue Vondel), sian abonprezon (Fr. 5.= Sm. 2) ĉeke aŭ poŝtmandate.

BELGA LIGO ESPERANTISTA

La proksima kunveno de la komitato de la B. L. E. okazos en Bruselo, Dimanĉon la 20an de novembro 1910, je la 10a matene (tre akurate), en la *Hôtel du Moulin d'Or, 30, rue d'Assaut.*

— La komitatanoj, kiuj deziras diskutigi temojn aŭ fari proponojn, bonvolu sciigi la subskribinton pri tio ; la tagordo estos definitive fiksata la 7an de novembro.

— La delegitoj de la grupoj estas petataj konigi dum la kunveno la nombron de la anoj de sia societo por ke oni povu difini ĝian kotizaĵon por la jaro 1910-1911, laŭ art. 6 de la regularo.

— Post la kunsido okazos komuna tagmanĝo en la hotelo.

La Prezidanto de la B. L. E.,
VAN DER BIEST-ANDELHOF.

En la lasta numero de « Belga Esperantisto » ni invitis la esperantistojn multnombre ĉeesti la VIIan kongreson kaj de nun sin enskribigi kaj pagi sian kongresan karton.

Ĝis nun 112 samideanoj jam respondis al nia alvoko. Aliflanke oni rimarkigis al ni ke la SEPO eklaboris tro frue kaj antaŭtempe postulas aliĝi. Aliaj deziras sciiĝi, kion la kongresanoj ĝuos por sia kotizaĵo.

Nia respondo :

La laboro de la SEPO estas tre ampleksa, kaj por realigi kelkajn punktojn de la programo bezonis, ke niaj agadoj komencu de la 1a de junio.

Cetere, nia grava morala kaj financa respondeco necesigas ke ni kiel eble plej baldaŭ povu ekscii, kiom da enspezoj ni povas proksimume disponi. La materia organizado de la kongreso dependas nepre de niaj monrimedoj ; tial estas tute neeble al ni konigi de nun la detalojn de la programo.

Samideanoj, vi ege faciligos nian taskon kaj malpezigos nian respondecon, ne prokrastante alsendi vian aliĝon !

— La *Antverpena Grupo Esperantista* kaj *La Verda Stelo* (Antverpeno) enskribiĝis, kaj kotizis po 25 frankoj ĉiu. Jen laŭdinda kaj imitinda ekzemplo : ni esperas ke ĉiuj esperantistaj societoj ĝin sekvos.

— La subskribantoj bonvolu doni la jenajn sciigojn : *Nomo, antaŭnomo, profesio, urbo, strato, numero, provinco, lando.*

— Ni eldonas reklampoŝtmarkojn pri la kongreso ; specimeno

estas montrata ĉi flanke. Ili kostas, 100 ekzempleroj en unu koverto, 1 frankon = Sm. 0.4. Bonvolu ilin mendi, skribante al la sekretario - kasisto de la Sepo : 76 (anstataŭ 70). Minderbroedersrui, Antwerpen ; Canal des Récollets, Anvers.

— Elegante presitaj kaj bele ilustritiaj broŝuroj pri *Antverpeno kaj la VIIa kongreso* estas aĉeteblaj po 25 centimoj = 1 spesdeko. Sama adreso.

— En la novembra numero de « Belga Esperantisto » ni publikigos la unuan nomaron de la jam aliĝintaj kongresanoj, kune kun pli precizaj informoj pri niaj agadoj.

15 — X — 1910.

VAN DER BIEST-ANDELHOF, prezidanto ; O. VAN SCHOOR, vicprezidanto ; D-ro W. VAN DER BIEST, sekretario-kasisto ; MARIA POSENAER, Leŭtenanto FR. DUPONT, LOUIS RITSCHIE, FRANS SCHOOFS.

La sesa internacia kongreso de Esperanto

(Washington 14 — 21 de aŭgusto 1910)

Samideano, vojaĝinta al Washington, promesis sendi al mi sufiĉe da notoj, por ebligi al mi verki raporton pri la kongreso.

Je la momento, kiam la jena numero estas kompostata, la promesitan tekston mi ne ankoraŭ ricevis.

Mi nur eksciis ke S-ro Gabriel Chavet faris pri Antverpeno tre sukcesintan paroladon kun lumbildoj, kiun D-ro Zamenhof kaj la tuta kongresanaro ĉeestis. Multaj Amerikanoj intencas partopreni en la Antverpena kongreso.

La « Sepo por la Sepa » disdonigis multajn ilustritajn broŝurojn pri la Skeldurbo.

Kelkaj esperantistaj revuoj jam enhavas la malferman paroladon de D-ro Zamenhof ; ĝi estos publikigata en la novembra numero de **Belga Esperantisto**.

AM.

GRATULOJ
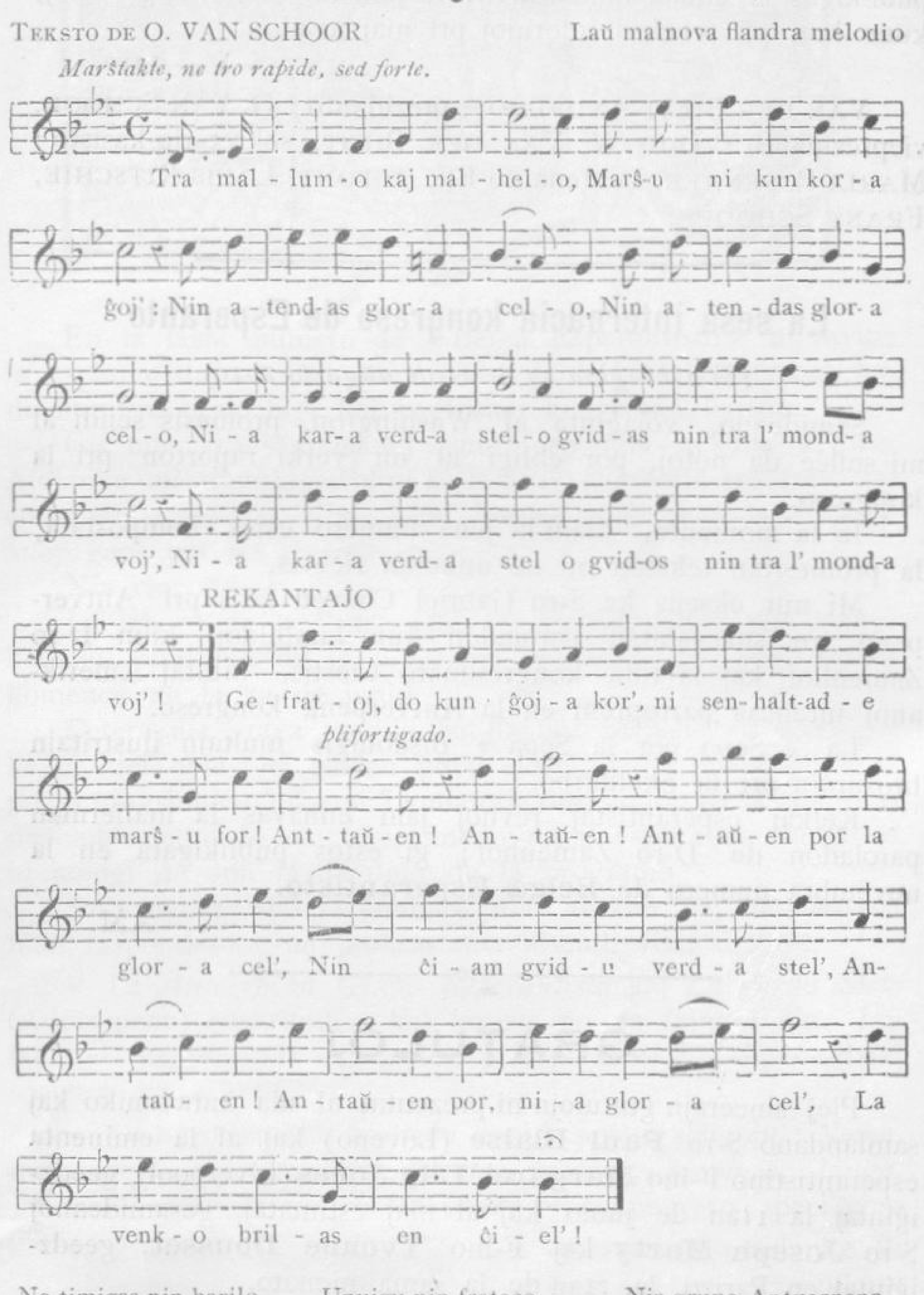
Plej sincerajn gratulojn ni prezentas al nia kara amiko kaj samlandano S-ro **Paul Blaise** (Loveno) kaj al la eminenta esperantistino F-ino **Margaret Lily Jones** (Liverpool), geedziĝintaj la 11an de junio kaj al niaj estimataj gesamideanoj S-ro **Joseph Marty** kaj F-ino **Yvonne Dousset**, geedziĝintaj en Parizo, la 21an de la sama monato.

B. E.

ANTAŬEN, ESPERANTISTOJ!

Kore dediĉita al la Antverpena Grupo Esperantista

TEKSTO DE O. VAN SCHOOR — Laŭ malnova flandra melodio

Ne timigas nin barilo,
Homa rido nek mokad'
Kontraŭstaro, haltigilo :
Por tutmonda komprenilo
Estas sankta la movad'.

Unuigu nin frateco,
Homaramo, monda pac'!
En labo ro l'unueco
Nin kondukos al forteco,
De l' fervoro la donac'.

Nia grupo Antverpena
En la vicoj de l' movad'
Estu forta, vivoplena,
Senligila, senkatena,
En kreskado kaj florad' !

☞ Apartaj ekzempleroj estas aĉeteblaj en la « **Centra Esperantista Belga Oficejo** » 20, Vondelstraat, Antwerpen, (rue Vondel, Anvers). Prezo : 10 centimoj.

La Tago de la Rozo

(24an de julio 1910)

Kiam, antaŭ kelkaj monatoj, niaj bonfaremaj samurbaninoj sinjorinoj A. H. Ficq kaj G. E. Van den Broeck, proponis al la Antverpena sekcio de la Ligo kontraŭ la Tuberklozo, ke, laŭ la ekzemplo de Holando kaj Svedujo, ĝi organizu « tagon de la Tuberklozo », tiam ili certe ne povis antaŭvidi kia tutlanda festo de lojalismo kaj bonfarado iĝos el ilia propono.

Reĝino, rozo, bonfarado, estis baldaŭ sinonimoj, kaj tra tuta Belgujo, en la plej grandaj urboj kaj la plej humilaj vilaĝoj, tiuj tri belaj vortoj laŭte resonis en la koroj.

Efektive, la iniciatoroj de la projekto estis petintaj nian karan, bonkoran Reĝinon bonvoli patroni tiun feston, kaj elekti floron kiun oni disvendos, por la profito de la ftizuloj, je ŝia venonta naskiĝa tago.

Kaj la Reĝino de l'Belgoj elektis la Reĝinon de l'Floroj: tutmodestan, rozkoloran rozeton inter du palverdaj folietoj. Kaj tuj, en la tuta lando, estis nur unu movo de entuziasmo. Centmiloj kaj centmiloj da floretoj estis baldaŭ konfekciitaj, kaj ĉiuloke oni sin preparis por brile festi tiun tagon de la Reĝino, tiun tagon de la Rozo, tiun tagon de la Bonfarado!

En Antverpeno, kie naskiĝis la projekto, estis vera deliro. La dimanĉon, 24an de julio, la tuta urbo estis riĉe flagornamita. Ĉiuj magazenoj, eĉ en la plej elcentraj kvartaloj, estis bele ornamitaj per rozoj, naturaj aŭ nenaturaj, kiuj ofte formis la nomon de la Reĝino aŭ ĉirkaŭis ŝian fotografajon.

De la oka matene arego da ĉarmaj vendistinoj, kun florŝarĝita korbeto, disiĝis tra la urbo, ebligante ĉiujn Antverpenanojn aldoni sian modestan aŭ malavaran obolon por la bela celo de tiu tago. Kvazaŭ sub la vergeto de feino la tuta urbo ekfloris; ĉe ĉiuj jaketoj, ĉe ĉiuj korsaĵoj montriĝis la modesta, sed kiel elokventa floreto.

Kaj ne nur la gajaj promenantoj en la stratoj povis partopreni en tiu ĝenerala elmontrado. Pro kortuŝa sento de delikateco, oni disdonis la rozetojn de la Reĝino en la malsanulejoj, kie ili aperigis rideton de ĝojo sur la vizaĝo de la malsanuloj. Eĉ en unu el la infanetejoj de la urbo, ĉiuj infanetoj estis florornamitaj. Ankaŭ la tramoficistoj portis rozeton en la butontruo.

Vespere la tuta urbo estis feste iluminita.

En la ĉirkaŭaĵo de Antverpeno ĉiuj komunumoj partoprenis la tagon de la Rozo. Diversaj vastaj kampobienoj kun belegaj parkoj estis enireblaj por la publiko, post la pago de malalta enirprezo por la sama celo bonfaranta.

En la Ekspozicio de Bruselo, tiu granda rendevuejo de fremduloj ĉiulandaj, oni ĝuis feliĉigan impreson, vidante tiun densan miksigitan popolamason, kiu, per unu sento de respekto al nia Reĝino, per unu kortuŝa movo de bonfaremo, senescepte sin ornamis per la floreto de la tago. Estis io konsola, pri kio ni Belgoj fieris.

Ĉu mi aldiros ke multaj el niaj fremdaj samideanoj, kunvenintaj en la ĉefurbo pro la Esperantista Semajno, ankaŭ nin honoris partoprenante en tiu bela nacia festotago ?

El multaj aliaj urboj kaj urbetoj ni eksciis ankaŭ detalojn pri la organizado de la festo.

En Ostendo, la kolonelo de la 3a infanteria regimento aĉetis la rozojn de la Reĝino por ĉiuj siaj soldatoj, kiuj fiere kaj ĝoje alpikis la floreton.

En Blankenbergo, krom la vendado de rozetoj, oni organizis konkurson pri florornamitaj fasadoj. Bela sekvantaro, en kiu partoprenis la lernejaj infanoj, plej ĉarme per rozoj ornamitaj, trairis la koketan banurbeton.

En Knocke-sur-Maro la bangastoj kunvenis ĉe granda balo kies enspezojn oni donis al la Ligo kontraŭ la Tuberklozo.

Apud Hasselt, ĉe la flugkampo de Kiewit, oni organizis bonfaradan flugfeston, ĉe kiu la kavaliro de Laminne estis rozornaminta sian flugmaŝinon.

Unuvorte, je tiu memorinda « tago de la Rozo », ĉiuj koroj en Belgujo sin turnis en kortuŝa unuiĝo al la amata virino, kies nomo por ĉiuj Belgoj signifas Bonfaradon, al nia kara Reĝino Elizabeto.

Longe ŝi vivu ! Longe floradu ŝia rozeto, tiu nobla simbolo de bonfaro ! MARIA POSENAER.

LA AŬGSBURG'AJ KONGRESOJ

De la 28a de julio ĝis la 2a de aŭgusto okazis en Augsburg (Bavarujo) 4 esperantistaj kongresoj : tiuj de la Germana Esperantista Asocio (G. E. A.), de la Universala Esperantista Asocio (U. E. A.), de la Varietea Esperantista Ligo kaj tiu de la Tutmonda Esperantista Kuracista Asocio (T. E. K. A.).

La kongresmalfermoj, la publika parolado de S-ro Edm. Privat, ĉiuj laborkunsidoj, la specialaj kunvenoj kaj kelkaj festenoj okazis en la granda hotelo « DreiMohren », kies posedanto, S-ro Arras, estas fervora esperantisto kaj tute afable kaj senprofite lasis siajn plej belajn salonojn, grandajn kaj malgrandajn, je l'dispono de la kongresoj.

En la sama hotelo okazis ankaŭ tre interesa ekspozicio.

Ĉiuj kunsidoj de la Germana Esperantista Asocio estis prezidataj de S-ro D-ro Mybs. El la tre klara kaj bonega raporto de S-ro D-ro Kandt aperas, ke la G. E. A. enhavas nuntempe 176 aliĝintajn grupojn kun 4972 membroj.

La ĉefurbestro de Augsburg, S-ro Hofrat Wolfram ĉeestis la malferman kunsidon kaj estis ege aplaŭdata pro sia simpati-plena parolo.

Kiel sidejon de la kongreso de 1911 oni elektis la urbon Lübeck.

La trian tagon posttagmeze estis fermata la germana kongreso kaj du horojn poste komencis tiu de U. E. A. Ĝi havis partoprenantojn el 14 landoj (por Belgujo nia bona amiko kaj vigla kunbatalanto S ro Van de Stadt, el Antverpeno kaj S-ro A. Mathieux, el Bruselo) ; inter ili estis ankaŭ ĉeka familio kun 7jara knabo, kiu, nesciante la germanan lingvon, flue parolis Esperanton kun la kongresanoj.

La ĉefurbestro denove estis veninta por afable alsaluti la membrojn de la kongreso, kiun plej lerte prezidis S-ron Mudie. 8 laborkunsidoj estis necesaj por la 27 raportoj komunikitaj.

La T. E. K. A. 'n kunvenon prezidis S-ro D-ro H. Dor, el Lyon. Oni tie detale pritraktis la gravan demandon rilate al la verkado de internacia medicina vortaro. Post fermo de la kongreso, la partoprenintoj faris rondvojaĝon al diversaj bavaraj kaj bohemaj banlokoj.

Pri la Varietea Ligo estas sciinde, ke post unu jaro da ekzistado ĝi kunigas jam pli ol 250 membrojn.

Ne forgesebla por ĉiuj aŭskultintoj estas la publika parolado de S-ro Edmond Privat, kiu pritraktis kun sia konata elokventeco la temon « Esperantismo kaj la vivo de la lingvo ».

Ankaŭ la publika parolado de S-ro Prof. Lederer bonege sukcesis. Li pliklarigis siajn sciigojn pri « Vojaĝo en la Orlandon Klondyke » per 100 belegaj lumbildoj.

Sekvis la amuza porto de l' kongreso : koncerto, balo, ĝardenfestoj en la « Schiessgraben » kaj ekskursoj al la « Kobel » ; surmonta ĝardena restoracio, kaj al Füssen, por viziti la famajn reĝajn kastelojn.

Multe da partoprenintoj, post fermo de la Aŭgsburg'aj kongresoj, kuniĝis por postkongreso en München.

Propaganda vespero estis organizata en la « Paulanerbräu », kie parolis — en Esperanton — anoj de 11 diversaj nacioj ; la paroladoj tuj estis tradukataj en Esperanton. Kiel reprezentanto de la germanaj samideanoj parolis S-ro ekskapitano L. E. Meier. Li klarigis, ke li estas la plej malnova esperantisto, ĉar li jam lernis Esperanton du jarojn post ĝia apero. Ĉiujn statojn de la esperanta evolucio li travivis, kaj nun, laŭ siaj spertoj, li havas la firman konvinkiĝon, ke Esperanto venkos. La pa-

rolado de S-ro Meier estis vive aplaŭdata (*), same kiel tiu de la aliaj parolintoj. Sekve de tiu ĉi propaganda vespero, multaj personoj enskribiĝis por esperantaj kursoj.

Sabaton, la 6an de aŭgusto, multaj esperantistoj ĉeestis la « Esperanto tagon » en la « Ekspozicio de Mahometa Arto », kie ankaŭ troviĝis Esperanto Informejo.

La kunvenoj de Augsburg kaj de München sendube plej efike kunhelpos al la sukceso de la esperantista propagando en Bavarujo kaj en la tuta suda Germanujo.

Laŭ la artikoloj de S-roj PROF. CHRISTALLER kaj D-RO M. KANDT en la aŭg.-septembra numero de « Germana Eperantisto ».

(*) Oni bonvolu legi la malfermitan leteron de S-ro Meier ĉi sube.

Letero de S-ro kapitano Meier

München, 12an de julio 1910.

ALTESTIMATA SINJORO,

Per tio ĉi mi permesas al mi sciigi vin, ke mi nun definitive forlasis « Ido'n » kaj ree aniĝis al « Esperanto », ĉar miaj dujaraj spertoj firme konvinkis min, ke Ido, pro siaj senĉesaj reformoj, aliigoj kaj plibonigoj, proponitaj de ĉiuspecaj personoj, neniam fariĝos finita, certa kaj praktika lingvo Due, laŭ la intencoj de la estroj de la propagando de Ido, tiu ĉi idiomo fariĝos lingvo taŭga nur por instruitaj homoj, sed ne ankaŭ por simplaj personoj, kiuj absolvis nur elementan lernejon ; laŭ mia opinio « mondlingvo » devas taŭgi por ĉiuj homoj, verkistoj kaj laboristoj, k. t. p., sed ne nur por instruituloj. Trie, nur tia lingvo internacia fine venkos, kiu altiris la plej grandan anaron, kaj Ido neniam povos superesti tiurilate Esperanton !

Kun samideana saluto !

L. E. MEIER,
Hauptmann a. D.,
Rumfordstr. 25, München V.

LA KVARA BULGARA KONGRESO

(Sofia, 6/19 — 8/21 de aŭgusto)

Tiu kongreso, kiu kunigis pli ol 250 partoprenantoj bulgaraj kaj rumanaj (ankaŭ 1 Germano kaj 1 Turko), plene sukcesis.

De la 5/18a multe da samideanoj estis jam alvenintaj. Elokventaj bonvenaj salutoj estis esprimataj je l'nomo de la bulgaraj esperantistoj de S-ro kapitano Silvestrief, prezidanto de la Bulgara Ligo Esperantista, kaj de S-ro Iv. Krestanof ; je l'nomo de la rumanaj esperantistoj parolis S-ro D-ro Robin.

La kongreson malfermis S-ro A. Protiĉ, delegito de la ministro de la Publika Instruado. Kiel prezidanton oni elektis S ron G. Antarĝiev.

En la tre interesa diskutado partoprenis S-ro Zlatarev, por la ĉefurba komerca-industria ĉambro ; S-ro Miluto (Rumano), je l'nomo de la rumanaj tipografiistoj ; S-roj D-ro Robin, Matesku kaj Pimuŝ. S-ro Iv. Krestanof estis tre aplaŭdata pro sia bela originala versaĵo « Bonvenon, kongresanoj ! »

Oni telegrafe salutis D-ron Zamenhof kaj la Gereĝojn de Bulgarujo kaj Rumanujo.

En sekvanta kunsido paroladis S-ro Th. Kaneff, pri la esperantista idealo kaj la reformoj ; S-ro Nemcov pri la ĉiam kreskanta progresado de Esperanto kaj S-ro Iv. Krestanof, pri la literaturoj kaj Esperanto. La oratoro montris ke Esperanto estas la plej efika diskonigilo de la malmulte konataj balkanaj literaturoj kaj proponis starigi balkanan literaturan esperantistan rondon, inter rumanaj, serbaj, turkaj, grekaj kaj bulgaraj samideanoj.

La organizintoj de la kongreso ne estis forgesintaj agrabligi la restadon de la esperantistoj en Sofia. Tiuj ĉi ĝoje kaj entuziasme kunvenis en la « Borisa ĝardeno », en la ĝardenbierejo de Proŝek ; ili ĉeestis vesperan feston en la oficira klubo, vizitis la vidindaĵojn de la ĉefurbo, i. a. la reĝan palacon kaj faris plej agrablan ekskurson al la koketa Knajevon, banurbo proksime de Sofia.

Resume : La IVa bulgara kongreso donis grandan antaŭenpuŝon al la esperantista ideo en Bulgarujo kaj certe havos grandan influon sur nian movadon en la najbaraj balkanaj landoj !

J. H. K.

HUMORAĴOJ

Ruzo

Ian tagon oni forŝtelis la tutan arĝentan manĝilaron de iu nobelulo. Tial ke ne estis eble al li trovi la ŝteliston, li kunigis ĉiujn el siaj servistoj, kiuj iel estis al li suspektaj. Inter vi — li diris — estas sendube la ŝtelinto, kaj mi tuj ekkonos lin. Li ordonis, ke ĉiuj grupiĝu ĉirkaŭ la tablon kiu troviĝis en la mezo de la ĉambro ; li murmuris ĉiuspecajn ne komprenеblajn vortojn, faris multajn strangajn gestojn kaj ordonis, ke ili levu ĉu unu, ĉu ambaŭ brakojn, ke ili staru sub unu kruro, kaj ke ili sin klinu. Kiam fine li kredis, ke ĉies atenteco estas direktita al sia komando, li subite ordonis : Metu la kapon sub la tablon ! Kiam tio estis farita, li rapide

demandis : Cu ĉiuj metis sian kapon sub la tablon ! Jes, Via Grafa Moŝto ! ĉiuj ekkriis. — La ŝtelinto ankaŭ? — Jes, Via Moŝto, respondis la kuiristo.

GASKONO KAJ MARSEJLANO

G. — En mia vilaĝo estas agrable por fiŝkapti ! Ĉiufoje, kiam oni eljetas la hokfadenon, oni kaptas fiŝon !

M. — Ho ! en Marsejlo estas multe pli mirinde ! Tie ne estas akvo, ekzistas nur fiŝoj !

LA KALKULANTA LERNOKNABO

Lernoknabo de ŝufaristo, anstataŭ ol labori, estis revema kaj kalkulis per siaj fingroj. La mastro tion observis kaj demandis :

— Kion vi do kalkulas ?

La bubo diris : Mi kalkulas, kiom da malafablaj virinoj loĝas en nia strato.

— Kaj kiom estas da ili ?

— Sep, mastro, inkluzive de la mastrino.

— Sentaŭgulo ! ekkriis la ŝuisto, prenis sian rimenon kaj batis la bubon. Diru vi nun denove, kiom da malafablaj virinoj loĝas en la strato !

La knabo blekegis kaj respondis :

— Ses, mastro, sen la mastrino !

SOLVOJ DE LA PROBLEMOJ

Novembro 1909. — 1. *Metagramo.* Nesto, festo, pesto, kesto, besto, vesto, gesto. — 2. *Divenaĵo.* La litero G. — 3. *Ŝarado.* Ni-kelo.

Decembro. — 1. A-muzo, l-igi, t-iu, o-blato, n-ek, d-eliri, i-al, t-ero, a-melo, ŝ-amo, a-signi, f ido, i-do, n-ia, o-fero, D-rapo, i-rado, o-maro, m-arto, e-bono, z-inko, u-nu, r-ulo, a-bono, s-abato, l ino, a velo, v-arbo, e leganta, n-ombro, t-ordo, o-leo, n-aŭ. *Al tondita ŝafino Dio mezuras la venton.* — 2. *Kunmiksaĵo.* Malfeliĉo ofte kunigas la homojn kaj feliĉo ofte disigas ilin (Ekzercaro, p. 18, § 31). — 3. *Enigmo.* La katino.

Januaro 1910. — 1. *Divenaĵo.* 1. Viro kun *unu* okulo (ne okulo*j*) vidas *du* pomojn sur arbo. Li forprenas *unu* pomon (ne pomo*jn*) de la arbo kaj li lasas pom*on* (ne pomo*jn*) sur ĝi. — 2. *Demando.* Por kovri sian kapon. — 3. *Metagramo.* Domo, homo, nomo, pomo, Romo.

Februaro. — 1. *Kvadrata divenaĵo.*

Belaj
oliva
numer **BONAN JARON**
aveno
neĝon

2. *Vortkvadrato.*

R a b a t
a b a t o
b a t o n
a t o n i
t o n i o

3. *Metagrama ĉeno.* horo, haro, halo, salo, sago, tago, lago, ligo, liro, miro, maro, jaro.

Marto. — 1. *Enigmo.* Eksterni. — 2. *Vortoj kreskantaj kaj malkreskantaj.* F, fo, for, fero, febro, bero, ero, ro, o. — 3. *Anagramoj. Oegnr* : greno, negro, regno ; *arak* : akra, arka, kara ; *otafr* : frato, trafo, forta.

Aprilo. — 1. *Logogrifo - Metagramo.* Avino, aveno, vino, veno. — 2. *Enpenetriĝintaj vortoj*, Malamo, medalo, demono, denaro, barono, barilo, bileto, fileto, fetiĉo. — 3. *Metagrama ĉeno.* Kato, kalo, balo, bano, sano, sono, kono, koko.

Majo. — 1. Ano + z = nazo ; romo + a = omaro ; karpo + m = krampo ; feston + e = festeno ; revo + n = nervo ; aveno + h = enhavo ; voli + o = olivo ; nigro + f = fingro. — 2. La vorto 1 2 3 4 5 6 7 8 9 estas *maljuneco.* — 3. Sub arbo mi vidas birdojn sur arbo.

Aŭgusto. — 1. *Logaritmo.* La vorto 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 estas *submarŝipo.* — 2. *Anagramo.* 5 + lupo = **v**ulpo ; 506 + ek = **e**duki ; 52 + regulo = **r**eligiulo ; 501 + teo = **d**ieto ; 50 + ago = **a**glo ; 55 + laso = **s**aluto ; 51 + reto = **t**oleri ; 6 + one = **e**nvio ; 51 + arbo = **l**abori, 2 + fero = **o**feri. **Verda Stelo.**

3. *Diabolo.*

e
t s
r i p
t i p e
e s p e r a n t o
a m i s
n i a
t s
o.

Solvintoj de la Problemoj

Nombro de la solvotaj problemoj : 24.

Solvis :

20 probl. Koant (Antverpeno), — 17 ; Frato Vincent, Jemappes, Antaŭenano (BeyneHeusay), kaj F-ino Maria-Posenaer (Borgerhout), — 15 : Honoridino (Brugo), — 6. M. Bastoul (Dijono), — 3. M. Doué (Parizo), Adenjo (Seraing), A. Demonceau (Lieĝo), D.T. (Verviers), N. Moesgaard (Kjöge), L. E. Sepulvedra Cuada (Santiago), Floramantino (Brugo), — 2 : F-ino Eug. Peuse (Parizo,

Alex. Prins (Antverpeno), Rieniets (id.), Timemulino (Beyne-Heusay), — 1 : Magd. Tournay (Dampremy).

Premioj estos sendataj al la 5 unuaj solvintoj, kiuj solvis pli ol la duonon de la problemoj.

La gajnintoj, kiuj pseŭdonime respondis, estas petataj sin konigi kaj doni sian adreson al S-ro Frans Schoofs, 45, Kleine Beerstraat, Antwerpen (Rue de la Pte Ourse, Anvers).

Oni ŝanĝis la numeron de la domo de S-ro Schoofs : 45 anstataŭ 49.

DIVERSAJ INFORMOJ

Deziras korespondi ;

F-ino M. Liebing, Leipzig - R (Germanujo). *Ŝi respondas ĉiam kaj kolektas poŝtmarkojn.*

S-ro Paul Jaine, 4, rue St Louis, Clermont-Ferrand (Puy de Dôme-France) ;

S-ro Victor Cochard, garage d'autos Froussart, ainé ; Route Nationale, Charleville (Ardennes-France) ;

S-ro G. Séguin, 81, rue de la République, St Denis (Seine-France) ;

S-ro L. Piveteau, Boulevard des Marchandises, La Roche-sur-Yon (Vendée-France) ;

F-ino Babin, 58, rue de Fontenay, Vincennes près Paris (France) ;

S-ro Poulailleau, route de Nantes, Point du Jour, La Roche-sur-Yon (Vendée-France) ;

S-ro Maurice Goudin, 18, rue de Bel-Air. Orléans (France) ;

S-ro Jules Jaquetin, 18, rue de l'Obélisque, Châlons s/Saône (Saône & Loire-France) ;

S-ro Alfred Grenouillet, Route de la Châtre, Châteauroux (Indre-France) ;

S-ro Decaen, 5, Villa Lonchamp, Paris (France) ;

S-ro H. Leroux, Campagne-lez-Hesdin (Pas de-Calais-France) ;

S-ino M. Germain, rue Letouze, Le Mans (Sarthe-France) ;

F ino Madeleine Bretin, rue Morinet, St Jean des Vignes (Saône & Loire-France) ;

S-ro H. Nublat, 34, rue de Lyon, Grand Groix (Loire-France) ;

S-ro Jules Tichholtzer. 23, rue Tramway (Belfort-France) ;

S-ro M. Gosset, rue des Digues, Le Cateau (Nord-France) ;

S-ro Louis Bernard, Bertheney lez-Tours (France) ;

S ro Gaston Lefebvre, 7, rue Monclair, Jemappes (Belgique) ;

S-ino Trichard, 113, Avenue du chemin de fer, Le Raincy (Seine et Oise, France) ;

Alfred Siebenschein, Centra Viena Esperantejo, Wien (Ostreich). XVII/1 *(kun Antverpenaj samideanoj)*;

S-ino Margarete Süssermann, Camelienstrasse, 13, II, Dresden *(kun junaj geesperantistoj en Antverpeno)*.

F-ino Anna Steudtner, Hauptstrasse, 66, Grossschönau (Sachsen-Deutschland), *(kun Antverpenaj esperantistoj)*.

BELGA KRONIKO

Ni insiste petas ĉiujn grupojn kaj ankaŭ la izolitajn samideanojn, ke ili sendu kiel eble plej akurate informojn pri sia societo aŭ ĉiuspecajn sciigojn pri Esperanto, plej malfrue la 25an de ĉiu monato, al la Direktoro de « Belga Esperantisto », 26, Arendstraat (rue de l'Aigle), Antwerpen (Anvers). Tre dankeme nia redakcio ankaŭ ricevos la ĵurnalojn, enhavantajn artikolojn pri nia movado.

ANTVERPENO. — Tre vizitinda estas la esperantista « stando » en la ekspozicio de *Plivasta Antverpeno* (vidu la anoncon!), pri kiu parolis la lasta numero de B. E.

Ĝi kovras (4×8) m2 kaj enhavas grandan karton de Belglando, sur kiu grandaj kaj malgrandaj verdaj steloj vidigas kie ekzistas grupoj aŭ izolitaj esperantistoj, — statistikajn tabelojn pri la graveco kaj la disvastigado de Esperanto, — grandan kolekton da esperantistaj revuoj, — multnombrajn lernlibrojn kaj vortarojn, — verkojn pri literaturo kaj scienco, — muzikaĵojn, — librojn kaj revuojn por blinduloj (Braille-presitajn), — librojn kaj broŝurojn pri propagando, — ĉiuspecajn komercajn reklamilojn, — dokumentojn kaj memoraĵojn pri internaciaj kaj regionaj kongresoj, — gvidlibrojn kaj gvidfoliojn de urboj. Bela portreto de nia kara majstro ornamas tiun rimarkindan ekspozicion.

Preskaŭ ĉiuj esperantistaj presistoj afable donacis siajn eldonaĵojn. Danke estu citataj la firmoj Hachette & Cie (Parizo), Möller & Borel (Berlino), Heckner's Verlag (Wolfenbüttel), Librairie de l'Esperanto kaj Esperantista Presa Societo (Parizo), A. J. Witterijck (Brugo), British Esperanto Asociation (Londono). Reklamilojn sendis plie la firmoj Thomas Cook and Sons, Burrough Welcome and Co kaj Stephens. La urbestraro afable pruntedonis dek belajn tapiŝojn; la libroj por blinduloj estas donacitaj de la Reĝa Instituto de Blinduloj (Woluwe Bruselo) kaj la karto de la konata Antverpena libristo S-ro Gabriel de Vreese.

La ekspozicio de *Plivasta Antverpeno* restos malfermata ĝis la fino de Oktobro.

— La urba administracio afiŝigis antaŭ nelonge, ĉe ĉiuj oficialaj institutoj de instruado, la liston de siaj lernejoj kaj de la specialaj kursoj, organizitaj aŭ finance subtenataj de ĝi. Inter tiuj lastaj estas ankaŭ citataj tiuj de Esperanto, starigitaj de la societoj *Antverpena Grupo Esperantista, Verda Stelo* kaj *Suda Lumo*.

— La 5an de Septembro nia fervora samideano, S-ro Frans Schoofs, faris paroladon en la Liberpensula societo « de Solidairen », kies sidejo estas strato Van Straelen, n-ro 6. La aŭdantaro estis tre multnombra, kaj la parolado de nia propagandisto tiel konvinka, ke tuj fondiĝis esperantista grupo kiu alprenis la nomon « Frateco », kaj kiun aliĝis tridekon da personoj. La grupo organizis kurson, faratan de la esperanta profesoro S-ro Jan Jacobs.

— La komedio « Amours Espérantistes » de nia kunlaboranto S-ro D-ro W. Van der Biest, estos baldaŭ prezentata en Parizo kaj en Seraing; en Barcelono (kataluna traduko de S-ro Gili), kaj en Sliema-Malta (itala traduko de S-ro Agostino Levanzin).

— **Verda Stelo, Antverpeno.** Ĉiujara ĝenerala kunveno, la 19an de oktobro je la 8 1/2a, en la kafejo « Zomerhof », 32 Dageraadplaats (Place de l'Aurore). Tagordo: 1. Raporto pri la la lasta kunveno. — 2. — Novaj kursoj. — 3. Nova sezona propagando. — 4. 7a Kongreso Internacia. — 5. Diversaj informoj. — Oni ne sendos specialan kunvokilon. La jena avizo anstataŭas ĝin.

La Prezidanto,
FRANS SCHOOFS.

— Kurso de Esperanto estas malfermita en la *Société d'étude des phénomènes spirites*, strato Anselmo, 2.

BOOM. — Je dimanĉo, la 7an de aŭgusto, le Boom' a Grupo Esperantista faris ekskurson al S-ta Mariaburg, ĉarma vilaĝeto, je dek kilometroj norde de Antverpeno, kaj tie ricevis tre agrablan akcepton de la prezidanto, S-ro Willem en, kiu, kun kelkaj membroj de la loka grupo « La Verda Flago », plej afable gvidis la Boom' ajn esperantistojn dum ilia vizito al la Mariaburgaj vindindaĵoj.

Je la 1a h. Mariaburganoj kaj Boomanoj ĝoje interfratiĝis dum festmanĝo, okazinta en la hotelo « Prince Albert », kie S-ro Van den Wijn-

gaert. direktoro de la potenca asekursocieto « Antverpia » rezervis al ĉiuj partoprenintoj tre afablan surprizon

Posttagmeze, la belaj melodioj el la « Gaja kantaro » resonis tra la belaj aleoj kaj densaj arbaroj de Mariaburg, la pentrinda ejo, vera oazo en Kempenlando, kie multe da Antverpenanoj, forkurintaj la bruan urbon, trovas ripozon, kvietecon kaj sanon.

HUY. — S-ro F. Naive, inĝeniero, 47, rue de la Motte, puklikigis cirkuleron rilate al maŝino kiun li elpensis.

La cirkulero estas dissendita al ĉiuj grupaj prezidantoj, laŭ la adresaro de 1908. S-ro Naive deziras ke tiuj, ne citataj en tiu jarlibro, sendu al li sian adreson.

La priparolita cirkulero estos sekvata de aliaj, ankaŭ tre interesaj.

S-ro Naive petas la samideanojn kiuj volas — senprofite — esperantigi franclingvajn tekstojn, ke ili bonvolu sin konigi al li.

NAMUR. — En la tiea « Ecole de Commerce » (30, rue Rogier) estas farata ĉiuvendrede, je la 8 1 vespere, kurso de Esperanto. La profesoro estas nia vigla amiko, S-ro Aug. Verbeken.

S-taMARIABURG — Dank' al la financa helpo de S ro J. Van de Stadt, kalkaj anoj de la « Verda flago » organizis la 22an de septembro tre sukcesintan koncerton, kie sin distingiĝis S-ino Joosen, kiu ludis perfekte belan uverturon por fortepiano, S-ro Ern. Van Langendonck, la talentplena flutludisto kaj la afabla kantistino S-ino Thiels, kiu sin aplaŭdigis pro siaj ĉarmaj esperantistoj kantoj. Ĝis tre malfrue la samideanoj restis kune, ĝoje interfratiĝante.

Joĉjo

Het Esperanto in den Vreemde

BULGARIË. — De Hr. Iv. H. Krestanof, van Pirdop, heeft eene propagandareis gemaakt naar de steden van het schilderachtige *Sredna-Gora* (Middenwoud). Overal werd hij hartelijk door de bevolking ontvangen, en werden zijne voordrachten met veel belangstelling aanhoord.

CHILI. — Op 18 September vierde de Chileensche republiek den 100ⁿ verjaardag van haar bestaan. Te dier gelegenheid richtte de *Ĉila Esperantista Asocio* een landelijk congres in en eene tentoonstelling, met het doel den steeds toenemenden vooruitgang van het Esperanto aanschouwelijk voor te stellen.

CUBA. — In Cuba is onder den naam van *Cuba Esperantisto* een maandblad verschenen, grootendeels in het Spaansch opgesteld, onder het bestuur van den ijverigen pionier, den hr. Antonio Aleman Ruiz.

Het tijdschrift meldt dat op 1 December 1910 een esperantische tentoonstelling zal plaats hebben te Havanna, en doet eenen oproep, opdat men aan het inrichtend comiteit toezende allerlei esperantische bladen, boeken, brochuren, postkaarten, catalogussen, enz. Adres : *Societo Kuba por la propagando de Esperanto, Apartado 1324, Habana, Cuba.*

DUITSCHLAND. — Het Augusti-Septembernummer van *Germana*

L'Esperanto à l'Etranger

BULGARIE. — M. Iv. H. Krestanof, de Pirdop, a fait une excursion de propagande aux villes de la pittoresque *Sredna Gora* (Forêt centrale). Partout il a été cordialement reçu par les populations et ses conférences ont suscité le plus vif intérêt.

CHILI. — Le 18 septembre la république de Chili a fêté le 100me anniversaire de son existence. A cette occasion la *Ĉila Esperantisto Asocio* a organisé un congrès national ainsi qu' une exposition, qui a présenté, d'une manière intuitive, les progrès toujours croissants de l' Esperanto.

CUBA. Un journal mensuel, *Cuba Esperantisto*, vient de paraître à Cuba. Il est presque entièrement rédigé en espagnol; son directeur est le fervent pionnier M. Antonio Aleman Ruiz.

La revue annonce que le 1 décembre 1910 une exposition espérantiste s' ouvrira à La Havane; elle fait un appel à tous, pour qu'il soit envoyé au comité organisateur toutes sortes de journaux espérantistes, livres, brochures, cartes postales, catalogues, etc. Adresse : *Societo Kuba por la propagando de Esperanto, apartada 1324, Habana, Cuba.*

ALLEMAGNE. — Le numéro d'août-septembre de *Germana Esper-*

Esperantisto bevat een belangwekkend overzicht van artikelen over Esperanto die in de voornaamste bladen van het Rijk verschenen. Onder deze melden wij *Welt der Kaufmanns* (München) met *Esperanto und Kaufmann* door Dr Ernest Kliemke; — *Halbmonatschrift für Soziale Higiene und Medizin* (Berlijn) met *Internationalismus in der Medizin und Esperanto* van Dr H. Rosenberg; — *Deutsche Warte*, met een artikel van Mej. Martha Rabe over het vreemdenverkeer in Berlijn en een hoofdartikel, waarin de schrijver zegt, dat van de 200 ontwerpen eener wereldtaal, Esperanto het eenige is, hetwelk zegevierend het vraagstuk heeft opgelost.

Eveneens bevatten *Kasseler Anzeiger*, *Dokumente des Fortschrittes* en *Der Akademiker* (Halle) zeer gunstige artikelen voor onze beweging.

— *Ilustriertes Briefmarken Journal* van Aug. j. l. deelt mede, dat in de nieuwe uitgave der wereldbekende postzegelsalbums der Gebroeders Senf te Leipzig, de tekst zal gedrukt worden in het Duitsch, Fransch, Engelsch en **Esperanto**. De uitgevers hopen, dat deze nieuwigheid met vreugde door de esperantisten zal onthaald worden.

Ook *Der Sammler* (Trautenau) is zinnens regelmatig artikelen in Esperanto op te nemen.

Berlijn. — Onder de menigvuldige vreemdelingen, die de groepen dezer stad bezochten, verdient een bijzondere melding de hr Metaxas, Kaukasisch esperantist, die een maandenlange reis deed door Hongarië, Oostenrijk, Frankrijk, Engeland en Duitschland. Overal wist hij zich bij middel van Esperanto te behelpen, hoewel hij slechts zijn eigene taal spreekt en niemand hem in dit idioom verstaan kon. « Esperanto », zegde hij, « is niet alleen een uitmuntend *interkomprenilo*, maar tevens een waar *amikigilo* ».

Dresden. — Meldenswaard is de stichting eener groep van trambedienden, die den naam aangenomen hebben van *Grupo 15a tramvojo*. Het esperantisch leven is zeer druk in Dresden. Vele Dresdenaars zullen aan het Antwerpsch congres deelnemen, o. a. eene afvaardiging van 15 policieagenten.

Potsdam. — In deze bevallige stad had onlangs een welgelukt zomerfeest plaats, waar ongeveer 150 esperantisten elkander ontmoet hebben. In den voormiddag kwamen de deelnemers per stoomschip aan; daarna greep een gezellig middagmaal plaats en 's avonds een groote openbare vereeniging, bijgewoond door den tweeden burgemeester van Potsdam en veel aanzienlijke per-

antisto contient un aperçu très intéressant sur des articles à propos de l'Esperanto, parus dans les principaux journaux de l'Empire. Parmi ceux-ci nous mentionnons *Welt des Kaufmanns* (Munich) avec *Esperanto und Kaufmann*, par le Dr Ernst Kliemke ; — *Halbmonatschrift für soziale Higiene und Medicin* (Berlin) avec *Internationalismus in der Medizin und Esperanto* du Dr Rosenberg ; — *Deutsche Warte*, avec un article de Mlle Marthe Rabe sur le mouvement d'étrangers à Berlin ainsi qu'un article de fond, où il est dit que, de 200 projets d'une langue internationale, l'Esperanto est le seul qui ait triomphalement résolu la question.

De même *Kasseler Anzeiger*, *Dokumente des Fortschrittes* et *Der Akademiker* (Halle) contiennent des articles très favorables à notre cause.

— *Illustriertes Briefmarken Journal* d'août dr annonce, que dans la nouvelle édition des albums pour timbres-poste universellement connus de la firme Senf Frères à Leipzig, le texte sera imprimé en allemand, français, anglais et **Esperanto**. Les éditeurs espèrent que cette nouveauté sera accueillie avec joie par tous les espérantistes.

De même *Der Sammler* (Trautenau) se propose d'insérer régulièrement des articles en Esperanto.

Berlin. — Parmi les nombreux étrangers qui ont visité les groupes de cette ville, une mention spéciale est due à M. Metaxas, espérantiste caucasien, qui a fait un voyage de plusieurs mois à travers la Hongrie, l'Autriche, l'Angleterre et l'Allemagne. Partout il a pu s'aider au moyen de l'Esperanto ; il est à remarquer qu'il ne parle que sa propre langue et que personne ne pouvait le comprendre dans cet idiome. « L'Esperanto », dit-il, « n'est pas seulement un excellent *interkomprenilo*, mais c'est en même temps un vrai *amikigilo* ».

Dresde. — Il est digne de signaler la fondation d'un groupe d'employés des tramways, qui ont pris le nom de *Grupo 15a tramvojo*. La vie espérantiste est très intense à Dresde. Beaucoup de Dresdois participeront au congrès d'Anvers ; parmi eux une délégation de 15 agents de police.

Potsdam. — Dans le courant de l'été eut lieu en cette charmante ville une fête espérantiste bien réussie, à laquelle plus de 150 samideanoj ont pris part. Pendant la matinée ils arrivèrent par bateau à vapeur ; après quoi il se réunirent à un banquet. Le soir eut lieu une réunion publique de propagande, à laquelle assistèrent le second bourgmestre de Potsdam et beaucoup de personnes

sonen. Welsprekende voordrachten werden gegeven door de h.h. Dr Rosenberg en Behrend.

De feestelijkheden eindigden met een prachtig concert. Merkwaardig was ook de esperantische tentoonstelling, ingericht door het plaatselijk comiteit.

— Voortdurenden bijval geniet onze beweging te Bremen, Coswig, Elberfeld, Essen, Frankfurt a/M, Fürth, Gleiwitz, Greifswald, Leipzig, Lübeck, München. Oberwustegiersdorf, Offenbach a/M, Ronneburg, Rostock, Schweidnitz, Stettin, Stuttgart, Weissenfels en Godesberg. die een esperantische Rijnlandsche kolonie bezit, waar gedurende het laatste jaargetijde vele esperantisten hun zomerverblijf hielden.

FRANKRIJK. — Het zeer verspreide dagblad *Le Petit Parisien* bevat sedert 1 Augusti iederen Maandag, Woensdag en Zaterdag eene rubriek in Esperanto, waarvan de vertaling in het volgend nummer verschijnt. Ziedaar stellig een der doelmatigste propagandamiddelen, waarover onze beweging ooit beschikt heeft!

— De firma Clément-Bayard, fabriek van automobielen en aeroplans te Levallois Parijs, heeft eenen catalogus in Esperanto uitgegeven.

— De stedelijke regeering van St Omer heeft aan de plaatselijke groep een hulpgeld van 300 frank verleend.

— Te Bordeaux speelde onlangs de harmonie St Ferdinand, gedurende een concert gegeven in het Park, met den meesten bijval onzen hymnus « l'Espero ».

— De « Federatie der vriendschappelijke en onderlinge maatschappijen» orgaan der beambten en agenten der Fransche policie, toont zich zeer gunstig aan onze beweging en bevat in in haar nummer van Mei een goed propaganda artiekel van den hr Tison, opziener bij de 2e brigade der opsporingen van de prefektuur van policie te Parijs, en secretaris van den « Polica Klubo ».

— Te Angers werd door het *Syndicat d'initialive* een gidsboek der stad uitgegeven met tekst in het Fransch, Engelsch en... **Esperanto**.

— De Burgondische federatie looft eene reisbeurs van 300 frank uit ; de begiftigde moet in Esperanto eene beschrijving zijner reis opmaken.

ITALIË. — Het te Rome verschijnende weekschrift *Mundus* is wezentlijk internationaal : het bevat artikelen in het Duitsch, Engelsch, Fransch Italiaansch, Spaansch en..**Esperanto**. Het jaarlijksch abonnement bedraagt fr. 12,50 ; Adres : Rome, Via nazionale 152 (Palazzo Principe Pignatelli).

de marque. On y applaudit les conferences éloquentes de M. M. le Dr Rosenberg et Behrend. Les festivités se terminèrent par un magnifique concert. N'oublions pas de mentionner une belle exposition, organisée par le comité local.

— Le mouvement esperantiste jouit d'un succès croissant à Brême, Cos wig e/S, Elberfeld, Essen, Francfort s/M, Fürth, Gleiwitz, Greifswald, Leipzig, Lübeck, Munich, Oberwüstegiersdorp, Offenbach s/M, Ronneburg, Rostock, Schweidnitz, Stettin, Stuttgart, Weissenfels et Godesberg. Cette dernière localité possède une colonie rhénane espérantiste, où pendant la dernière saison beaucoup d'espérantistes ont tenu leur villégiature.

FRANCE. — Le journal très répandu *Le Petit Parisien* contient depuis le 1 août, chaque lundi, mercredi et samedi une rubrique en Esperanto, dont la traduction paraît dans le numéro suivant. Voila certes un des moyens de propagande les plus efficaces, dont le mouvement espérantiste ait jamais disposé !

— La firme Clément-Bayard, fabrique d'automobiles et d'aéroplanes à Levallois-Paris, a publié un catalogue en Esperanto.

— La municipalité de St Omer vient de conférer au groupe espérantiste local un subside de 300 francs.

— A Bordeaux la société d'harmonie St Ferdinand a joué dernièrement avec le plus grand succès « l'Espero » pendant un grand concert donné au Parc.

— La « Fédération des sociétés amicales et mutuelles », organe des employés et des agents de la police française se montre très favorable à notre cause et publie dans son numéro de mai un très bon article de propagande dû à M. Tison, inspecteur à la 2me brigade des recherches à la prefecture de police à Paris, et secrétaire du « Polica klubo ».

— A Angers le *Syndicat d'initative* publie un livre guide de la ville avec texte en français, anglais et... **Esperanto**.

— La Fédération de Bourgogne alloue une bourse de voyage de 300 francs ; le bénéficiaire doit décrire son voyage en Esperanto.

ITALIE. — Le journal hebdomadaire *Mundus* est réellement international. Il contient des articles en allemand, anglais, français, italien, espagnol et..., **Esperanto**. L'abonnement annuel est de fr. 12.50. Adresse : Roma Via Nazionale 152 (Palazzo Principe Pignatelli).

NEDERLAND. — De algemeene vergadering der Nederlandsche esperantisten had op 17Juli j.l.in den Haag plaats. Ongeveer 90 esperantisten namen er deel aan.

De zitting werd vooral aan zaken van inwendig beheer besteed.

Daarna deden de congresleden een uitstapje naar Scheveningen, waar zij zich aan een banket vereenigden.

De dag werd in de geestdriftigste stemming doorgebracht.

OOSTENRIJK-HONGARIË. — In het gymnasium van de orde der Premonstreit te Nagyvarad, zal bij de opening van het a. s. schooljaar Esperanto op het leerprogramma gebracht worden.

—De minister van spoorwegen heeft eenen omzendbrief naar zijn personeel gestuurd, waarin hij de aandacht roept op het Esperanto als internationale verkeertaal, op de uitmuntende brochuur van den hr. J. Borel en de bestaande leergangen in Weenen.

— De Esperantobeweging bij de *Kaufmanns Akademie* te Krakau is zeer levendig en strekt zich thans ook uit op de handelschool voor meisjes, die ten getale van 52 onze taal leeren.

— Een aristocratische verovering! De gravin Andrassy, geboren gravin Ella Zichy, echtgenoote van den gewezen Hongaarschen minister van Binnenlandsche Zaken, heeft het beschermschap aanvaard van de *Hungara Esperantista societo.*

RUMENIË, — Bij de school « General Adrian » wordt Esperanto officieel onderwezen.

— 35 blinden van beide geslachten volgen eenen leergang van Esperanto in het gesticht *Vatra Luminoasa.*

SPANJE. — Met toestemmingvan den Minister van Oorlog heeft onze vriend, kapitein Peregordo,de Spaansche maatschappij der esperantische militairen gesticht, met het doel Esperanto te verspreiden bij het leger en de vloot. Z. M. Alfonso XIII, koning van Spanje, heeft er het eerevoorzitterschap van aanvaard Eerelid van gemelde maatschappij is ookGeneraal Manuel Beniter Parodi, die een waar beschermer onzer schoone taal is.

Op bijzondere aanbeveling Zijner Majesteit heeft de Minister van Buitenlandsche zaken den hr. Peregordo benoemd tot afgevaardigde bij het congres van Washington.

— De handelskamer te Sabadell heeft Esperanto als internationale taal aangenomen.

— Het tweede Katalaansch congres zal te Tarragona plaats hebben, met den steun der stedelijke regeering.

TURKIJE. — Op 7 Mei werd te Konstantinopel de *Turka Esperantista*

PAYS-BAS. — La réunion générale des espérantistes néerlandais a eu lieu le 19 juillet dr à La Haye. Il réunit plus de 90 adhérents. La séance a surtout été consacrée à des affaires d'organisation intérieure.

Les congressistes ont fait une excursion à Scheveningue où ils se sont réunis à un banquet.

La journée s'est passée dans le plus grand enthousiasme.

AUTRICHE-HONGRIE. — A la rentrée des classes l'Esperanto sera mis au programme des études au gymnase de l'ordre des Prémontrés à Nagyvarad.

— Le ministre des chemins de fer a envoyé une circulaire à son personnel, par laquelle il appelle l'attention sur l'Esperanto, comme langue internationale pour les relations mondiales; il signale en même temps l'excellente brochure de M. J. Borel et les cours qui se donnent à Vienne.

— Le mouvement espérantiste à la *Kaufmanns Akademie* à Cracovie est très florissant et vient de s'étendre également à l'école de commerce pour demoiselles, où 52 élèves étudient notre langue.

— Une conquête artistocratique! La comtesse Andrassy, née comtesse Ella Zichy, femme de l'ancien ministre de l'Intérieur en Hongrie, vient d'accepter la patronage de la *Hungara Esperantista soci to.*

ROUMANIE. — L'Esperanto est enseigné officiellement à l'école « General Adrian ».

— 35 aveugles des deux sexes suivent un cours de l'Esperanto, donné à l'Institut *Vatra Luminoasa.*

ESPAGNE. — Notre ami, le capitaine Peregordo,vient de fonder, avec l'autorisation duMinistre de la Guerre, l'association espagnole des militaires espérantistes. S. M. Alfonso XIII, roi d'Espagne, en a accepté la présidence d'honneur. Parmi les nombres d'honneur de la société on compte également le général Manuel Beniter Parodi, qui est un vrai protecteur de notre belle langue.

Sur la recommandation expresse de S. M., le ministre des Affaires Etrangères a nommé le capitaine Peregordo comme délégué au congrès de Washington.

— Le chambre de commerce de Sabadell a accepté l'Esperanto comme langue internationale.

— Le deuxième congrès catalan aura lieu à Tarragone avec l'appui de de la municipalité.

TURQUIE. — Le 7 mai a été fondé à Constantinople la *TurkaEsperant-*

Asocio gesticht. U. E. A heeft aldaar eenen afgevaardigde.

VEREENIGD RIJK. — Het 5de Schotsch Esperanto-congres dat op 18 Juni j. l. te Glasgow gehouden werd, is schitterend geslaagd. Meer dan 150 esperantisten namen er deel aan, o. a. afgevaardigden uit Australië, Vereenigde-Staten van N. A. en Malta. Onder de aanwezigen bemerkte men den consul van Japan.

— Kolonel Pollen bevindt zich thans in Australië en maakte er o. a. een ijverige propaganda te Melbourne en te Port-Adelaïde.

— Eene afvaardiging van Londensche esperantisten begroette op 3 Augusti Dr Zamenhof te Portsmouth, die aan boord van den « George Washington » zich naar het VIe congres begaf. Onze « Kara Majstro » was vergezeld van zijn achtbare dame, van de h.h. Dr Mybs, Dr Arnhold en S. Winkelmann. Onze vrienden mochten 20 minuten aan boord blijven, die, helaas ! te snel vervlogen.

— Gedurende den zomer werd de propaganda geenszins gestaakt. Uitstapjes werden gedaan naar Croyden, Harrow, Burnley, Misfield, Plymouth, Durham, Edimburg, enz. die veel bijval genoten en aanleiding gaven tot voordrachten en stichting van nieuwe groepen en leergangen.
(*Van onze briefwisselaarster, Miss Ad. S.*)

Uit eenen brief van eenen Brusselschen samideano :

Op 12 Augusti hield de esperantische groep van Londen-Centrum eene vergadering die wezenlijk internationaal was ; vier werelddeelen waren vertegenwoordigd door esperantisten van verschillige natiën. Iedere landzaat heeft 't woord genomen en gesproken over den toestand van Esperanto in zijn land. De tegenwoordige Belgen waren de hr Pr Richardson, de ijverige secretaris der *Brusela Grupo Esperantista* en de hr Ch. de Preter, ondervoorzitter der groep *Zamenhof* te Brussel. Deze heeren hebben een warme propaganda gemaakt voor het Antwerpsch congres, hetwelk talrijke deelnemers in Engeland zal vinden.

In Chapham, belangrijke voorstad van Londen, zal weldra een nieuwe groep gesticht worden, dit door het initiatief van onzen vriend, den hr Paul Blaise.

Menigvuldige « five o'clock » vereenigen de Britsche en de vreemde esperantisten ; men verlaat deze gezellige samenkomsten met de overtuiging, dat onze taal wezenlijk gevestigd is als wereldverkeermiddel der gedachte.

ZWEDEN. — Een woordenboek Zweedsch-Esperanto in Brailleletters voor blinden is in-samenstelling. Het

ista Asocio, U. E. A, a un délégué dans la capitale turque.

ROYAUME-UNI. — Le 5me congrès écossais d'Esperanto, qui s'est tenu à Glasgow le 18 juin dernier, a eu un grand succès. Il a réuni plus de 150 adhérents, y compris des délégués de l'Australie, des Etats-Unis et de l'île de Malte. Parmi les assistants se trouvait le consul du Japon.

— Le colonel Pollen réside actuellement en Australie ; il y a fait, entre autres, une propagande très active à Melbourne et à Port-Adelaïde.

— Une délégation d'espérantistes londoniens a salué le 3 août dernier, le Dr Zamenhof à Portsmouth. Notre cher maître était à bord du « George Washington » et en partance pour le VIme congrès. Il était accompagné de Mme Zamenhof, de MM. le Dr Mybs le Dr Arnhold et S. Winkelmann. Nos amis ont pu rester sur le bateau pendant 20 minutes, hélas trop rapidement envolées.

— La propagande n'a pas chômé pendant la période d'été. On a excursionné à Croyden, Harrow, Burnley, Misfield, Plymouth, Durham, Edimbourg, etc. Les excursions ont eu un grand succès et ont donné lieu à des conférences et à la fondation de nouveaux groupes et de nouveaux cours.
(*De notre correspondante, Miss Ad. S.*)

— D'une lettre d'nn samideano bruxellois :

Le 2 août le groupe espérantiste de Londres-Centre a tenu une séance vraiment internationale. Quatre parties du monde y furent représentées par des espérantistes de diverses nations. Chaque national a pris la parole et a fait connaître quelle est la situation de l'Esperanto dans son pays Les Belges présents furent M. l'abbé Richardson, secrétaire de la *Brusela Grupo Esperantista* et M. Ch. De Preter, vice-président du groupe bruxellois *Zamenhof*. Ces messieurs ont fait une chaleureuse propagande pour le congrès d'Anvers, auxquels beaucoup d'Anglais assisteront.

A Chapham, faubourg important de Londres, un nouveau groupe est en formation, ceci grâce à l'initiative de notre ami, M. Paul Blaise.

De nombreux « five o'clock » réunissent les espérantistes britanniques et étrangers : on quitte ses réunions intimes avec la conviction, que notre langue est définitivement établie comme véhicule mondial de la pensée.

SUÈDE. — Un dictionnaire « Suédois-Esperanto » imprimé à l'usage des aveugles en caractères « Braille »

gansche werk (3 deelen) zal waarschijnlijk op het einde van 1911 verschijnen.

ZWITSERLAND. — Op 17-18 September had te Aarau het jaarlijksch congres der Zwitsersche esperantisten plaats. De omzendbrief, waarbij deze vergadering werd aangekondigd, is te laat aangekomen om bijtijds in het Augustinummer van *Belga Esperantisto* opgenomen te worden.

est en composition. Le livre complet (3 parties) paraîtra probablement à la fin de 19'1.

SUISSE. — Le 17-18 septembre a eu lieu à Argovie le congrès annuel des espérantistes suisses. La circulaire qui annonce cette réunion est arrivée trop tard pour être insérée dans le numéro d'août de *Belga Esperantisto*.

BIBLIOGRAFIO

« Belga Esperantisto » nur recenzas la verkojn senditajn al ĝi en du ekzempleroj. (Adreso : Arendstraat, 24, Antwerpen)

I. **Esperanto Verlag Möller & Borel**, 18/19, Lindenstrasse, Berlin.

A) J. Borel. — *Praktika Frazaro*, laŭ A. Mathias (14×10), 38 paĝoj. Prezo : Fr. 0,25 = Sm. 0,1.

B) Ĉif Tosio. — *Japanaj Rakontoj* (14×10), 72 paĝoj. Prezo : Fr. 0.50 = Sm. 0,2.

C) Hendrik Ibsen. — *Reaperantoj*, unua akto, traduko de O. Bünemann (14×10), 48 paĝoj. Prezo : Fr. 0.25 = Sm. 0.1.

La supre nomitaj libretoj apartenas al la kolekto de la Esperanta Biblioteko Internacia.

A) enhavas 19 dialogojn pri la ĉiutaga vivo, plej utilaj por la praktika uzado ; B) estas aro da japanaj fabeloj kaj rakontoj, kun tre interesa kaj originala teksto en plej korekta Esperanto ; C) estas ĝenerale konata kaj ŝatata t-atrajo de unu el la plej famaj dramaturgoj, kaj estos plezure legata en la Zamenhofa lingvo.

D) J. Borel. — *Vollständiges Lehrbuch der Esperanto-Sprache* (11×16), 108 paĝoj. — Fr. 1,75 = Sm. 0.7.

La granda valoro de tiu libro estas pruvita de la fakto, ke ĝi jam atingis sian 12an eldonon (50an milon). Ĝi estas verkita laŭ la bonega « l'Esperanto en dix leçons », kun la jena diferenco ke ĝi enhavas pli da ekzercoj, ĝenerale pli simplaj kaj pli gradigitaj.

La verko enhavas plie, en germana lingvo, kelkajn paĝojn pri sintakso, speciale laŭ germana vidpunkto, la ĉefajn regulojn de la gramatiko (Esperante) kaj kelkajn bone elektitajn literaturajojn.

La lernolibro de S-ro Borel estas plej rekomendinda al ĉiuj, por kiu la lingvo de Goethe ne estas fremda.

E) *Esperanto Leitfaden* (10×15), 32 paĝoj Prezo : Fr. 0,25 = Sm. 0,1.

Tiu-ĉi broŝuro estas la germana traduko de la bonega, ĉie konata « Brochure rouge » de la firmo Hachette & Cie.

F) Prof. M. Becker, Prof. E. Grosjean-Maupin, Rudolf Sprotte.— *Praktisches Esperanto-Lehrbuch nach der Anschauungsmethode* (11×18), 192 paĝoj. Prezo : fr. 1.90 = Sm. 0,8.

Mi jam havis la okazon, en la numero de Marto 1909 de « Belga Esperantisto », priparoli la francan eldonon de tiu rekomendinda libro. La agema firmo Möller & Borel havis la feliĉan ideon, tradukigi ĝin germanen. Mi nur povas ripeti la laŭdajn vortojn per kiuj mi salutis la aperon de la « Cours élementaire pratique d'Esperanto d'après la méthode combinée » la lastan jaron.

Plezure mi sciiĝis ke baldaŭ estos publikigata ŝlosilon pri la pritraktita libro.

G) J. Borel. *Esperanta-Germana frazlibro*, prilaborita laŭ R. Anton (11×18), 64 paĝoj. Prezo : Fr. 0.65 = Sm. 0.25.

Tiu ĉi libro plej efike utilas por la ĉiutaga interparolado. La kontraŭmetita germana teksto estas valora helpilo por negermanoj, kiuj tiamaniere povas akiri la fluan uzadon de la lingvo germana.

Ĝi enhavas kvardekon da dialogoj pri la plej diversaj praktikaj temoj.

H) Rektor Wilhelm Velten. — *Ausführliche Grammatik der Esperanto-Sprache* (11 × 18), 232 paĝoj. Prezo : Fr. 2.25 = Sm. 0,9.

Niaj germanaj samideanoj havas grandan ŝanĉon, havante en sia lingvo tiun ĉi altvaloran libron, kiu pritraktas ĉiujn detalojn de la gramatiko kaj de la sintakso, kaj klarigojn pri ĉiuj punktoj, kiuj povas naski ian dubon. Multaj plej taŭgaj ekzercoj, ĉirkaŭprenantaj plej ampleksan vortaron, igas la libron kiel eble plej praktikan.

Kune kun la « Lexikon deutscher Redensarten in Esperanto » de S-roj Velten kaj Richter, la « Ausführliche Grammatik » estas la plej grava libro en germana lingvo, aperinta pri Esperanto.

II. **Librairie Hachette & Cie**, Boulevard Saint Germain, 79, Paris.

Camille Aymonnier. — *Cours méthodique d'Esperanto. Grammaire complète* (11 × 18), 176 pages. Prix : Fr. 1.50 = Sm. 0,6.

Ce livre est une grammaire conçue sur le plan des grammaires naturelles. Il sera très utile à ceux qui savent mal la grammaire de leur langue maternelle ou qui l'auront oubliée ; il pourra être avantageusement consulté par ceux qui sont rompus à toutes les difficultés grammaticales et leur épargnera au début de l'étude de l'Esperanto, jusqu'à l'effort de la réflexion.

L'ouvrage de M. Aymonnier complète heureusement les deux livres d'exercices *Versions* et *Thèmes* qu'il a écrits en collaboration avec M. Grosjean-Maupin. Il est en quelque sorte pour les espérantistes de langue française ce qu'est la grammaire détaillée de M. Velten (voir ci-haut *Ausführliche Grammatik*) pour ceux qui comprennent l'allemand. Il devrait être entre les mains de tous les espérantistes, qui y trouveront toujours la solution des cas douteux qu'ils pourraient rencontrer.

III. **Anthème Fayard**, éditeur, 18-20, rue du Saint-Gothard, Paris.

Ernest Archdeacon. — *Pourquoi je suis devenu Espérantiste*, avec une préface de Henri Farman (11×18), 265 pages. Prix : 2 francs = Sm. 0.8.

Ce livre est certes le plus complet et le mieux documenté qui a été publié sur l'Esperanto. Tout y est traité : l'Esperanto, œuvre de progrès, — la nécessité d'une langue universelle, — le choix de cette langue, — l'Esperanto et son histoire, autobiographie du Dr Zamenhof, — la technique et la structure de l'Esperanto, — la réfutation des objections contre l'Esperanto, — l'extension du mouvement espérantiste, — les congrès, — l'Esperanto et les pouvoirs publics, — l'Esperanto et ses défenseurs, — mesures à prendre pour la diffusion de l'Esperanto.

L'ouvrage est écrit dans un style vif et enthousiaste et fait honneur à l'homme actif et éminent, que nous sommes fiers de posséder dans nos rangs. Il est indispensable à tous les propagandistes — et tous les esperantistes le sont — : ils y trouveront des indications précieuses.

Je le recommande en toute conviction.

IV. **Presa esperantista societo**, 33, rue Lacépede, Paris.

A) Th Cart. *Pri la indo-eŭropaj lingvoj kaj Esperanto* (12×20), 15 paĝoj. Prezo : fr. 0.15 = Sm. 0,06.

En tiu ĉi tre interesa broŝuro oni retrovas la metodecon, kiu karakterizas S-ron Cart. Li konigas intersekve la azian kaj la eŭropan grupon kaj iliajn subgrupojn kaj alvenas al la jena konkludo :

« Kio estas Esperanto rilate al la indo-eŭropaj lingvoj ?

» Per sia « Fundamento » ĝi estas, por tiel diri, la rezultanto de la eŭropaj lingvoj tiaj, kiaj ili ekzistis je la fino de l'XIXa jarcento.

» La Fundamento sin apogis sur la tiamaj eŭropaj lingvoj. La nuna lingvo sin apogas sur la Fundamento — artefarita tradicio — kaj, propramove, sendepende evoluas, kiel ĉiuj vivantaj eŭropaj lingvoj.

» Se el la internacia lingvo oni volus fari la konstantan rezultanton de la samtempaj eŭropaj kaj ekster-eŭropaj lingvoj, kun ĉiam ŝanĝiĝanta fundamento, la internacia lingvo estus ĉiam serĉota, ĉiam refarota, neniam propagandebla nek propagandinda.

» Iom post iom ĉiuj samideanoj komprenos, ke la tiel nomitaj Fundamentistoj neniel kaj neniam estis netoleremaj fanatikuloj, sed simple estis kaj estas praktikaj, progresemaj homoj, kies singardemo kaj severeco devenas de principoj starantaj sur serioza studo kaj ne de blindeco aŭ de senkuraĝo ! »

La klera aŭtoro bonvolu permesi al mi malgrandan rimarkon. Parolante pri la *malalta germana lingvo*, li diras, ke ĝi postvivas en la lingvo *flamlanda, holanda*, platgermana kaj angla. Nu, la *flamlanda* (kiun ni, Belgoj, preferas nomi la *flandra*) kaj la *holanda* lingvo estas la sama, pli bone difinita sub la komuna nomo *nederlanda*. Ambaŭ lingvoj havas la saman gramatikon, vortaron kaj elparoladon. La «holandaj» libroj kaj ĵurnaloj estas legataj en Belgujo kaj reciproke ; en la teatroj de ambaŭ landoj oni ludas la samajn teatraĵojn, kaj laste la 31a *nederlanda* kongreso en Maastricht kunigis «holandanojn» kaj «flandranojn». Alterne tiuj kongresoj okazas en Holando kaj en Belgujo, la proksima (1912) en Antverpeno.

Ekzistas tamen malgranda diferenco inter la regiona elparolado de la lingvo, sed saman fenomenon oni renkontas en ĉiuj landoj.

B).... *La biblia profeto Ĉefanjaho antaŭanoncinta Esperanton*, el la originalo trakukita (11×18), 18 paĝoj. Prezo : Fr. 0.50 = Sm. 0.2.

Tre stranga verketo laŭ la hebrea teksto, kiu, en tri ĉapitroj, enhavas profetaĵojn el la Malnova Testamento, anoncantajn Esperanton, kiel orakolojn de Jehovo.

C) Stanislas Tomiĉ. *La vojo al Vero* (11×18), 36 paĝoj. Prezo : Fr. 1. = Sm. 0.4.

Aro da filozofiaj pripensoj el kiuj la aŭtoro devenigas konkludojn, kiuj kondukas al la « vojo al Vero ».

La libro estos originale verkita en Esperanto ; ĝia enhavo estas interesa, la stilo estas klara kaj la lingvo plej korekta.

D) *Literatura almanako de* «Lingvo Internacia» *por 1910* (12 1/2×17 1/2), 76 paĝoj. Prezo : Fr. 3 = Sm. 1,2.

Tiu ĉi almanako enhavas retrospektivan artikolon de S-ro Hodler pri la jaro 1909 kaj literaturaĵojn de Marie Hankel, Cl. Bicknell, Grabowski, Margaret Jones, Vicente Inglada, Nadina Kolowrat, J. Parisot, Edmond Privat, J. Redder-Colas, D-ro Valienne, D-ro Leono Zamenhof kaj P. De Lenyel. La plimulto el ili estas originale verkitaj.

La nunjara almanako pruvas evidente la literaturajn ecojn de nia lingvo.

Ĝia legado ege ĉarmas kaj la libro estas despli ŝatinda, ĉar ĝi enhavas la portretojn de Hector Hodler, Marie Hankel, Margaret Jones, Nadina Kolowrat, Edmond Privat kaj S-ino Reddet Colas.

V. **Heckners Verlag**, Wolfenbüttel.

A) H. C. Andersen. *Bildolibro sen bildoj*, esperantigis laŭ la dana originalo Prof. D-ro Siegfried Lederer (12 × 17), 36 paĝoj, bindita. Prezo ne montrata.

B) G. E. Lessing. — *Minna von Barnhelm*, komedio en kvin aktoj, esperantigita de Adolf Reinking (12 × 17),84 paĝoj. Prezo Mk. 1.25 = Sm. 0,5.

Per Esperanto la tuta mondo baldaŭ konatiĝos kun la plej rimarkindaj literaturaĵoj de ĉiuj popoloj. Tiamaniere internaciiĝos ankaŭ la du supre nomitaj verkoj de plej famaj aŭtoroj : la kortuŝanta kaj simpatia dana rakontisto Andersen, kaj la eminenta germana verkisto kaj filozofo Lessing.

En la esperantan tekston de « Minna von Barnhelm » glitis kelkaj eraroj, tamen montrataj sur la lasta paĝo de la libro, kaj facile korekteblaj.

VI. **Librairie de l'Esperanto**, 15, rue Montmartre, Paris.

A) Adele Kamm. — *Eĉ en doloro ni estu ĝojaj !* El franca lingvo tradukis E. Ramo (12 × 15), 40 paĝoj. Prezo Fr. 1 = Sm. 0,4.

En tiu elegante presita kaj per du bildoj ornamita libro la aŭtorino pentras la konsolaĵojn, kiujn firma kredo kaj ĝoja sento povas doni al malsanuloj. Krom kelkaj diskuteblaj formoj kaj evidentaj preseraroj la libro estas rekomendinda al tiuj personoj, kiuj ŝatas la pritraktitan temon.

B) B. Hentsch. — *Perfekta kuiristino*, unuakta komedio. El franca lingvo tradukita de E. Ramo (12 × 18),32 paĝoj. Prezo : Fr. 0.50 = Sm. 0 2.

Bonstila, humora teatraĵeto, skribita por 3 sinjoroj kaj 5 sinjorinoj, kaj rekomendata al la esperantistaj grupoj kiuj organizas festojn.

VII. **Office central espérantiste**, 51, rue de Clichy, Paris.

Général Sebert, membre de l'institut de France. — *La Langue auxiliaire Esperanto* (26 × 16), 16 pages. Prix : Fr. 0,25 = Sm. 0,1.

Cette brochure est extraite de la revue « Documents du Progrès », numéro d'avril 1910. Elle traite la question de l'acceptation d'une langue auxiliaire internationale.

Le fait que l'éloquent article a été publié par la revue importante « Documents du Progrès » prouve, que dans les milieux scientifiques on s'intéresse de plus en plus à l'important problème, dont l'Esperanto constitue la solution.

VIII. **Universala Esperantia Librejo**, 10, rue de la Bourse, Genève.

A) Antido. — *La construction logique des mots en Esperanto* (17 × 11), 84 pages, suivi de *Erratum et Addendum*, 8 pages. Prix : Sm. 0.65.

Le livre d'Antido remplit une lacune, que nos adversaires ont maintes fois exploitée pour nous combattre, et les théories qu'il présente, tout en étant neuves, sont justes, et ne manqueront pas d'avoir une grande influence sur l'évolution de notre langue.

Une étude approfondie de l'Esperanto et des critiques qu'on lui a opposées a conduit l'auteur à la conclusion, que la structure de la langue de Zamenhof est tout à fait logique et que celle ci dépend de la construction de chaque mot considéré isolément, et qu'elle n'a pas besoin de rigides règles de dérivation.

Antido constate que l'emploi de certains suffixes ne se justifie pas toujours et préconise *virgino, malriĉino, grando*, au lieu de *virgulino, malriĉulino, grandeco*. Par contre il recommande l'introduction de

Aĉ = péjoratif : *ĉevalaĉo*, une rosse ;

Oz = multiplicité de parties semblables : *poroza*, poreux, et,

Iz = enduire garnir de : *najlizi*, garnir de clous (différent de *najli*, clouer).

Il défend l'usage de *baldaŭ, morgaŭ*, contre ceux qui leur préfèrent *balde, morge*. et montre que l'expression : *estas bone diri*, etc. est plus logique que *estas bona*, car une phrase n'est complète que lorsqu'elle contient un substantif, un adjectif et un verbe.

La place me fait défaut pour donner une analyse détaillée du livre remarquable de Antido, que j'engage vivement à lire et à méditer.

B) ANTIDO. — *La logika bazo de la vortfarado en Esperanto*. Propono al la akademio esperantista (18 × 26), 12 paĝoj. Prezo : ne montrata.

Esperinde la Akademio plej favore akceptos la proponojn de la klera verkinto, kaj donos al ili la oficialan sankcion.

IX. **A. J. Witteryck**, 4, Nieuwe Wandeling, Brugge.

A. J. WITTERYCK. — *Esperanto*, volledige spraakleer, met oefeningen en sleutel (20 × 10), 42 bladz. Prijs : Fr. 0.10 = Sm. 0,04

Dit boekje is nagenoeg eene vertaling van *L'Esperanto pour tous*, vroeger door den h Witteryck uitgegeven. Het is niet alleen een degelijk leerboekje, maar tevens een uitmuntend propagandamiddel, dat belangrijke bijzonderheden bevat over den huidigen toestand van onze taal en hare verspreiding, en degenen ontmaskert, die Esperanto willen verdringen door het plagiaat, gekend onder den naam « Ido ».

Allen die het met de esperantische propaganda wel meenen, hebben het grootste belang in de verspreiding van het nieuwe werkje van onzen ijverigen pionier Witteryck.

X. **J. L. Bruijn**, librejo ESPERO, Weimarstraat, 225, Hago (den Haag), Nederlando.

Esperantista murkalendaro por 1911. Prezo : Fr. 1,50 = Sm. 0,6.

Neniu tago sen Esperanto ! Sub tiu devizo nia vigla kunbatalanto S-ro Bruijn publikigis murkalendaron por 1911, kiun mi plenkonfide rekomendas al ĉiuj esperantistoj. La enhavo, verkita de samideanoj el 22 landoj, estas plej diversa, ĉiam interplena. La ŝildo estas tre koketa.

La belgaj esperantistoj bonvolu mendi la murkalendaron ĉe la *Centra Esperantista Belga oficejo*, 20, Vondelstraat, Antwerpen (rue Vondel, Anvers).

Oni petas senkulpigi la novan prokraston de la apero de la **Aldono al la Plena Vortaro** de S-ro Boirac. La kaŭzo de tio estas, ke la aldono troviĝis, dum la verkado kaj prezado mem, multe pli grandampleksa ol oni antaŭvidis. Pro la sama motivo, oni estis devigata limigi al la jam antaŭmendintaj aĉetantoj la senpagan sendon de la aldono : ĉiuj poste mendontoj estas petataj sendi kun la mendo la sumon de 1 fr. 50 por riĉevi ĝin afrantite. Oni esperas, ke la presado estos baldaŭ finita kaj ke la aldono antaŭ ne longe aperos.

Pro manko de spaco en la nuna numero, la recenzo de diversaj libroj kaj broŝuroj estas prokrastata.

AMATUS.

LITERATURA FAKO

DOLORO

Doloro, vi manko de ĝojo,
Vi estas l'anima solec',
Sopiroj mistere flugantaj,
Kriego de malfeliĉec'.

Doloro, vi mordas longdaŭre,
Veneno dum tuta vivad';
Atakas vi ankaŭ subite,
Rompiĝas feliĉa estad'.

LARMOJ

Larmoj, fluu, bonfarantaj,
Vi, ĉiela konsolaj',
Vi de l' koroj suferantaj
Plidolĉiga troplenaj'!

De l' mateno de l' vivado,
Fluu ĝis la lasta hor',
Ĉar nur longa suferado
Estas ĝi, kaj nur dolor'.

Doloro, vi venas kun ploroj,
Kaj tuj plidolĉiĝas sufer',
Sed kiam vi mordas silente,
Plendindaj ni estas sur ter'.

Fluu, larmoj bonfarantaj,
Fluu ĝis la lasta hor'.
Vi de l' koroj troamantaj
Konsolajo en dolor' !

(Februaro 1910).

MARIA POSENAER.

EKKANTU BIRDARO !

Kviete tagiĝas. – La sonorilaro
De l' urbaj preĝejoj solene ekbruas.
Homaro denove la vivon ekĝuas !
La suno rebrilas ! Ekkantu birdaro !

Ekkantu ! ĉar oni hodiaŭ ekfestcs
La vivan printempon de l'gejunularo.
Alflugu preĝejen ! vi baldaŭ ĉeestos
Ekkomuniiĝon... Ekkantu birdaro !

La tempo rapidas. Forflugas dekjaro.
Kaj jen, en somera vetero,alvenas
La gejunularo, plenkreska, promenas
Gefianĉiĝinta... Ekkantu birdaro !

Trideko da jaroj ekpasas... foriĝas...
En tago aŭtuna, ja nur konataro
Jam geedziĝinta interrekoniĝas...
Laŭdante l'edzecon...ekkantu birdaro

Kaj poste,jen estas la maljunularo ..
Per kanto ja venos al ĝi rememo o ;
Per kanto, vespere, juniĝos la koro...
Plej bele ekkantu, ekkantu birdaro !

Sed fine, bestetoj, en vintra sezono,
Se, nokte, vi haltus ĉe iu tombaro...
—Ĉar tie ripozas je Dia dispono
Amikoj la miaj... ne kantu birdaro.

RAYMOND LESEUL.

LA STELARO

Al S-ro VAN DER DIEST-ANDELHOF, prezidanto de la Belga Ligo Esperantista.

Sur la ĉielo je ĉiu vespero
Kiom da brilaj steletoj mi vidas !
Ili afable ridetas al mi.
Ĉiam laŭdata ja estu sur tero
Dian la Forton : nur ĝi ja tragvidas
Tutan stelaron kreitan de ĝi.

— Mia infan', ĉiutempe ja estos
Nesumigebla multego da steloj ;
Prave, sed kion respondos nun vi
Kiam mi diros kaj ankaŭ atestos
Ke jam de longe eĉ sub la ĉieloj
Estas steleta multeg' tie ĉi ?

— Mi ne komprenas. Steletoj ĉielaj
Nokte lumigas al ni tre utile,
Ankaŭ sufiĉe, kaj kial do ni
Terajn la stelojn bezonas ? La belaj
Viaj paroloj por mi ne facile
Estas kredindaj ; vi ŝercas pri mi.

— Nu do, steleto de l' tero ne estas
Astro brulanta sed simple emblemo,
Verda, stelforma ; Homaro per ĝi
Tamen de longe sub lumo kunrestas
Lumo de plej filantropa verkemo,
Lumo necesa por ĉiu naci'!

— Kial vi faras la jenan komparon ?
Kia do estas la celo, mi petas,
De tiu lumo, ĉar vere al mi
Ne estis eble ĝis nun divenaron
Tian klarigi, ĉar tiam, mi vetas,
Ĉiu ja tion demandus al si.

— Stelo ĉiela, nu, ĉiujn kunigas
Ĉiujn per lumo nur unu kaj sama,
Ĉiujn personojn, kaj miru ne vi :
Verda steleto nu, tiujn kunigas
Ankaŭ, per lingvo nur unu kaj fama !
Per « Esperanto », ja tio per gi.

— Bone, mi estas nun ja kompreninta ;
Prava vi tute nun estas, cetere,
Vere utila ĝi estas al ni.
Kiu sed estas la Famo kreinta
Lingvon la internacian ? ĉar, vere,
Ne jam vi diris ĉi tion al mi.

— Tiel ja kiel ni ĉiam laŭdados
Ĉie per kanto la Forton, la Dian,
Pro l' Universo kreita de ĝi,
Ĉiam nun pro Esperanto kantados,
Kiel dediĉon dankeme konscian
Himnon al ZAMENHOF ĉiu naci' !

RAYMOND LESEUL.